

Для Англії війна почалася 1939 року. Мешканці острова відразу про неї дізналися й почали готуватися. У найглухіших селах люди почули про те на кілька хвилин пізніше, але також почали готуватися.

А в Східній Африці, в Британській Кенії, жив собі молодий чоловік — білошкірий мисливець, любитель рівнин, долин і прохолодних ночей на схилах Кіліманджаро. Він теж почув про війну і почав готуватися. Мисливець перетнув країну, дістався Найробі, де зголосився до Королівських військово-повітряних сил Великої Британії і попросив, щоб його вивчили на пілота. Його прийняли, і він почав навчальні польоти в найробському аеропорту, літаючи на маленьких біпланах «тайгер-мот» і швидко опановуючи льотну науку.

Через п'ять тижнів його мало не віддали під трибунал після того, як він злетів своїм літаком угору, але замість виконувати фігури вищого пілотажу, такі як штопор або мертва петля, він полетів усупереч наказу в бік міста Накуру, щоб подивитися на місцевій рівнині на диких звірів. Дорогою він запримітив шаблерога чорного, і це його страшенно збентежило, адже це дуже рідкісний вид антилопи, тому він опустився нижче, щоб краще її розгледіти. Дивлячись на шаблерога в ліве віконечко кабіни, він не помітив жирафу з правого боку. Переднім краєм правого крила він зачепив шию жирафи і перерізав її навпіл. Так низько він летів. Крило було пошкоджене,

але він спромігся повернутися в Найробі і, як я вже казав, мало не втрапив під військовий суд, адже неможливо пояснити такі речі, кажучи, що випадково вдарив великого птаха, а надто коли до крила і його опору прилипла шкіра і шерсть жирафи.

Після шести тижнів він отримав дозвіл на перший самостійний переліт через усю країну, тож полетів з Найробі до Елдорета, маленького містечка, розташованого в горах на висоті понад дві тисячі метрів. Але йому знову не пощастило. Цього разу заглохнув мотор, бо в баки з пальним потрапила вода. Він не розгубився і вправно здійснив вимушену посадку, зовсім не пошкодивши літак, неподалік маленької хижі, що стояла собі самотньо на гірській рівнині, а довкола неї не було видно жодної живої душі. Там угорі доволі безлюдна місцевість.

Він подався до тієї хижі. Там самотньо жив старенький чоловік, який не мав нічого, окрім невеличкої грядки, де росла солодка картопля, кількох рудих курчат і чорної корови.

Старий зустрів його люб'язно. Пригостив їжею й молоком, і запропонував переночувати, тож пілот залишився в нього на два дні й дві ночі, аж доки рятувальний літак з Найробі помітив на землі його біплан, приземлився біля нього, з'ясував причину аварії, полетів назад і повернувся з каністрою чистого бензину. Так наш пілот повернувся на базу.

Але під час його перебування в хижі, старий, якому було дуже самотньо, адже він місяцями нікого там не бачив, вельми втішився нагоді з кимось поговорити. Він безперестанку розмовляв, а пілот його слухав. Старий оповідав про своє самотнє життя, про левів, які приходять уночі, про дикого слона, що жив за пагорбом на заході, про денну спеку і опівнічну тишу холодних ночей.

На другий день він почав розповідати про себе. Це була довга й химерна історія, і пілоту здалося, що роз-

повідуючи її, старий мовби скидає великий тягар зі своїх плечей. Закінчивши, він сказав, що ще нікому цього не казав і нікому більше не розкаже, однак історія була така дивна, що пілот записав її на папері відразу по поверненні в Найробі. Він записав це не словами старого, а своїми власними, наче змальовуючи картину, в якій старий був головним персонажем. Ще ніколи досі він не записував таких історій, тому природно, що в нього траплялися й помилки. Він не знав усіляких трюків зі словами, до яких вдаються письменники чи, скажімо, художники, що вичворяють різні фокуси з фарбами, та коли він закінчив писати, відклав убік олівець і пішов у їхню їдальню випити кухоль пива, на папері лишилася дивовижна історія.

Ми знайшли її в його валізі двома тижнями пізніше, коли переглядали речі пілота після його загибелі під час тренувального польоту, а позаяк у нього, здається, не залишилося жодних родичів і він був моїм товаришем, я забрав цей рукопис і зберіг його заради нього.

І ось що він написав.

Старий чоловік вийшов з дверей під яскраве сонячне світло і якийсь час стояв там, спираючись на ціпок, роззираючись довкола і мружачись від сліпучого сьйва. Він стояв, схиливши голову набік, дивився вгору і прислухався до шуму, який, як йому здалося, він почув.

Чоловік був невисокий, повненький, і було йому вже понад сімдесят, хоч виглядав він на всі вісімдесят п'ять, настільки скрутив його ревматизм. Його обличчя ховалося за сивою бородою, але коли старий роззявляв рота, рухався лиш один бік його лица. Хоч би де він був, на дворі чи в хаті, на голові в нього завжди був бруднобілий тропічний шолом.

Він стояв нерухомо під сонцем, мружачи очі й дослухаючись до шуму.

Так, це знову він. Старий смикнув головою і поглянув на маленьку дерев'яну халупу, що стояла за метрів сто на вигоні. Цього разу не було ніякого сумніву: собаче скиглення, пронизливе й болісне скавуління, коли собака чувається у серйозній небезпеці. Ще двічі воно прозвучало, але цього разу нагадувало вже не скавуління, а радше зойк. Ще тонший і пронизливіший, ніж досі, мовби цей зойк раптово видерли десь із самих нутроців собаки.

Старий хутко зашкутильгав травичкою до дерев'яної халупи, де жив Джадсон, штовхнув двері і увійшов.

Маленький білий песик лежав на підлозі, а Джадсон, розкарячившись, стояв над ним і бурмотів щось сам до себе. Він був височенний і кістлявий, чорне волосся спало на довгобразе червоне лице, а засмальцьована біла сорочка наскрізь просяклася потом. Він мав дивно роззявлений і застиглий рот, мовби щелепа стала для нього заважка, а по підборіддю повільно стікала цівочка слини. Він стояв і дивився на маленького білого песика, що лежав на підлозі, крутив собі вухо, а в другій руці в нього була важка бамбукова тростина.

Старий, не звертаючи уваги на Джадсона, припав навколішки біля песика й легенько провів пальцями по його тілу. Песик лежав нерухомо, дивлячись на нього вологими очима. Джадсон не рухався. Стояв собі й дивився на песика й на старого.

Старий почав поволі підводитись, що давалося йому нелегко, він ухопився обома руками за ціпок і так нарешті звівся на ноги. Він роззирнувся по кімнаті. У дальньому кутку лежав брудний зім'ятий матрац; ще там стояв дерев'яний стіл, зроблений зі старих ящиків, а на столі – примус і синя щербата емальована каструля. По брудній підлозі було порозкидане куряче пір'я.

Старий побачив те, що шукав. Це був важкий залізний брус, притулений до стіни біля матраца. Гупаючи